

Motion till riksdagen 2011/12: MJ342

av Annika Lillemets m.fl. (MP)

Den globala medeltemperaturhöjningen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda hur Sveriges politik kan utformas för att vi i Sverige ska göra vår del i att begränsa den globala medeltemperaturhöjningen till 1,5 grader.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för att EU ska låta utreda hur EU:s politik kan utformas för att vi i EU ska göra vår del i att begränsa den globala medeltemperaturhöjningen till 1,5 grader.

Bakgrund

Effekterna av klimatförändringen börjar märkas. Torkan i Afrika och ovädren i USA är troliga tecken på en värld i klimatförändring. Samtidigt fortsätter trenden i växthusgasutsläpp åt fel håll. Utsläppen slog rekord år 2010, enligt IEA (International Energy Agency).ⁱ

Vid FN:s klimattoppmöten i Köpenhamn och därefter i Cancún 2010 kom de deltagande länderna överens om att höjningen av den globala medeltemperaturen inte ska överstiga 2 grader, jämfört med förindustriell tid. Till saken hör att temperaturen redan har ökat med 0,8 grader enligt FN:s klimatpanel IPCC:s (Intergovernmental Panel on Climate Change) rapport från 2007.ⁱⁱ Men att begränsa ökningen till två grader räcker sannolikt inte för att undvika katastrofala följder för miljontals människor, som matbrist genom misslyckade skördar, vattenbrist genom smältande glaciärer och översvämningar på grund av mer ostadigt väder och höjda havsnivåer. Detta berör många människor i deras basbehov: mat, vatten och boende. Redan 2007 rapporterade FN:s generalsekreterare att klimatförändringarnas effekter kan tillintetgöra investe-

Fel! Okänt namn på

ringar för att uppnå FN:s millenniemål för halverad fattigdom 2015.ⁱⁱⁱ Regeringens kommission för klimat och utveckling var inne på samma linje 2008.

En ökning av den globala medeltemperaturen med två grader innebär att temperaturen i delar av Afrika och i Arktis kan komma att höjas med nästan två gånger så mycket, det vill säga med 3,5 grader eller mer. Konsekvenserna för Afrika söder om Sahara förutspås bli svåra och omfattande, exempelvis genom ökad vattenbrist och att det blir omöjligt att bedriva jordbruk på stora områden. Arktis påverkas redan av pågående klimatförändringar. Isutbredningen är ungefär hälften av vad den var på 1970-talet, och ett lägsta rekord sattes i september 2011.

En höjning med två grader riskerar dessutom att sätta igång positiva återkopplingsmekanismer som till exempel att permafrosten tinar^{iv} och att Arktis blir isfritt. Tvågradersmålet är därför otillräckligt: Rummukainen med flera^v har gjort en genomgång av klimatforskningen sedan IPCC:s rapport kom ut 2007. Baserat på ett stort antal vetenskapliga publikationer drar de följande slutsats:

Jämfört med genomgången av kunskapsläget i AR4 visar nya resultat att den framtida havsnivåhöjningen kan bli större, havsförsurningens effekter på marina ekosystem omfattande och även om en del arter kan vara anpassningsbara, kan världens ekosystem påverkas av skillnader i olika arters sårbarhet för klimatförändringarna. I Arktis sker snabba förändringar.

Angående tvågradersmålet skriver de:

En begränsad global uppvärmning minskar riskerna med klimateffekter, men även om tvågradersmålet uppnås, stiger havsnivån, havsförsurning-
en ökar och det kan bli olika betydande effekter på den biologiska mångfalden.

I en liknande rapport på EU-nivå konstateras följande:

Despite large uncertainty on the “tipping points” and impacts, it is a robust conclusion that temperature targets below 2°C further decrease the risks of causing accelerated or irreversible changes or unacceptable levels of impacts.^{vi}

Ett temperaturmål på 1,5 grader skulle ge världen en mycket större chans att undvika katastrofala klimatförändringar. Det skulle till exempel vara mindre risk för översvämning och försvinnande av låglänta öar, och mindre risk för att vissa positiva återkopplingsmekanismer kommer igång som uttorkning av Amazonas.^{vii} Även Christiana Figueres, ledare för UNFCCC-sekretariatet (FN:s klimatkonvention), pläderar för ett temperaturmål på 1,5 grader.^{viii}

Därför är det lätt att förstå att fler än 100 länder i Köpenhamn 2009 pläderade för att begränsa temperaturhöjningen till 1,5 grader. Kravet drevs framför allt av länder från syd, som afrikanska stater och små önationer. Dessa riskerar att drabbas hårdast, och har i många fall redan börjat känna av klimatförändringarnas negativa effekter. Det är viktigt att stödja dessa länders krav och ompröva Sveriges och EU:s tvågradersmål, när vetenskapen på många områden bekräftar de dystra prognoserna från IPCC:s rapport 2007.^{ix}

I Copenhagen Accord, skrivelsen från klimattoppmötet i Köpenhamn som formellt inte antogs av hela församlingen, talar man om att utreda ett mål på

Fel! Okänt namn på

1,5 grader – dock inte förrän år 2015. Dagens redan pågående klimatförändringar visar att det är mer bråttom än så. Sverige och EU kan ta ledningen bland de rika länderna och driva på för en skärpning av temperaturmålet.

Därför föreslår vi att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att låta utreda hur Sveriges klimatpolitik kan anpassas för att vi i Sverige ska göra vår del i att begränsa den globala medeltemperaturhöjningen till 1,5 grader.

Vi föreslår också att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Sverige ska driva på för att EU ska låta utreda hur EU:s klimatpolitik kan anpassas för att vi i EU ska göra vår del i att begränsa den globala medeltemperaturhöjningen till 1,5 grader.

Stockholm den 3 oktober 2011

Annika Lillemets (MP)

Helena Leander (MP)

Magnus Ehrencrona (MP)

Jan Lindholm (MP)

Per Bolund (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Lise Nordin (MP)

ⁱ IEA 2010. *CO2 Emissions from Fuel Combustion – Highlights*, International Energy Agency, OECD/IEA, Paris, Frankrike.

ⁱⁱ IPCC, *Climate Change 2007: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Solomon, S., m fl (eds)]. Även *Climate Change 2007: Impacts, Adaptation and Vulnerability* (Working Group II) och *Climate Change 2007: Mitigation* (Working Group III).

ⁱⁱⁱ FN, "Climate change threatens investment in Millenium Development Goals, says secretary general in address to high-level event". Pressmeddelande 24 september 2007, samt Kommissionen om klimat och utveckling, "Klimatpåverkan hotar millenniemålen", www.regeringen.se, 3 mars 2008.

^{iv} Koven m fl, *Permafrost carbon-climate feedbacks accelerate global warming*. Proceedings of the National Academy of Sciences, September 6, 2011 vol. 108 no. 36, s. 14769–14774 [online], samt Schaeffer m fl, *Amount and timing of permafrost carbon release in response to climate warming*, Tellus B, vol 63 no. 2, s. 165–180, april 2011.

^v Effekterna av både 1,5 och 2 graders höjning diskuteras även i publikationen SMHI Klimatologi nr. 4, Rummukainen m fl, *Uppdatering av den vetenskapliga grunden för klimatarbetet – en översyn av naturvetenskapliga aspekter*. SMHI, 2011.

^{vi} EU EG Science, *Scientific perspectives after Copenhagen – Information reference document*, 2010.

^{vii} The Guardian, "Amazon could shrink by 85% due to climate change, scientists say", <http://www.guardian.co.uk/environment/2009/mar/11/amazon-global-warming-trees>. 11 mars 2009.

^{viii} The Guardian, "Global warming should be limited to 1.5C, UN climate chief says". 1 juni 2011, www.guardian.co.uk/environment/2011/jun/01/christiana-figueres-climate-2c-rise

^{ix} Rummukainen m fl, *Uppdatering av den vetenskapliga grunden för klimatarbetet – en översyn av naturvetenskapliga aspekter*. SMHI, 2011.